

ХРОНИКА

ВТОРА НАУЧНА СРЕЩА НА БЪЛГАРСКИ И ЮГОСЛАВСКИ ГЕОГРАФИ

В рамките на научното сътрудничество между БАН и Югославската академия на науките от 4 до 10 октомври 1982 г. бе проведен в СФРЮ (Белград и Скопие) Вторият българо-югославски географски семинар. Той бе организиран от Югославския национален комитет по география и Съюза на географските дружества в Югославия. Семинарът се проведе в две части: симпозиум (в Белград) и научна екскурзия (в Западна Македония). Основна тема на семинара, която се разглеждаше и в двете му части, бе „Географско туристическо използване и оценка на територията“ на примера на двете съседни страни.

Откриването на симпозиума стана на 4 октомври от акад. М. Пантич — научен секретар на Природо-математическото отделение при Сръбската академия на науките. Отговор на приветствието към българските географи направих чл.-кор. проф. К. Мишев, който по-късно бе приет от югославския академик и при проведените разговори се изразиха пожелания за разширяване и задълбочаване на сътрудничеството между научните работници в двете съседни страни.

Докладването и дискусиите на симпозиума се провеждаха по предварително установена, но не строго спазвана програма и при сравнително малко участници в заседанията. На първото заседание с председател проф. д-р Т. Ракичевич (Белград) бяха изнесени 3 доклада. Най-напред прочете своя доклад проф. д-р Ж. Йовичич от Белград, в който се изясняват принципите и критериите за оценка на територията за туристическо използване на локално, регионално, национално и планетарно ниво. Вторият доклад на ст. н. с. I ст. д-р на геогр. на уки Х. Тишков засягаше въпроса за районирането на природно-рекреационния потенциал в НРБ, според който на базата на сумарна балова оценка са установени 40 регионални единици. Третият доклад бе от колектив автори и се прочете от оглавяващия колектива чл.-кор. проф. К. Мишев. В него се прави характеристика на природните рекреационни ресурси на българското черноморско крайбрежие във връзка с тяхното рационално използване. След прочитането на тези три доклада се проведе кратка дискусия, в която бе дадена положителна оценка на интерпретираните въпроси, като се обърна по-голямо внимание на методиката за рекреационна оценка и на въведения от югославските колеги термин „туризмология“.

Второто заседание на 4 октомври, председателствувано от проф. П. Пенчев, започна с доклада на проф. д-р Т. Ракичевич, който изложи нова концепция за климатичното райониране на СР Сърбия в туристически аспект. След това докладва ст. н. с. к. г. н. М. Данева относно опита за рекреационна оценка на релефа в Северна България с помощта на редица морфометрични показатели. Третият доклад бе колективен от специалистки географки в Сараевския университет д-р И. Чеханч и Б. Марушич, които разгледаха развитието на туризма в техния красив град във връзка с XIV зимни олимпийски игри и новозграждащите се обекти. В станалите разисквания след второто заседание се обърна внимание на екологическия ефект при развитието на туризма и на синтетическите показатели за оценка на тази ефективност.

Вторият ден на симпозиума (5 октомври) започна първото си заседание под председателството на чл.-кор. проф. К. Мишев. На това заседание бяха изнесени 6 доклада. Първ докладва проф. д-р М. Йержич от Любляна, който наблегна върху подбора на такива показатели при рекреационната оценка, които оказват най-силно влияние върху туризма. Той изказа мнение, че изработеният още през 1970 г. каталог с индикатори за натоварване на природната среда при ту-

ризма е непълен. Вторият поред доклад бе на доц. к. г. н. П. В. Петров, който направи опит да се съчетаят системно-структурният анализ и балната градация при рекреационната оценка на природно-ландшафтните ресурси в Рила с цел за тяхното рационално използване и опазване. Докладът на д-р С. Станковски от Белград подложи на оценка планините като предмет на туристическото използване. Проф. П. Пенчев разкри в своя доклад хидроложките аспекти при изследването на антропогенните изменения на ландшафтите във връзка с рекреационното им използване. Петият доклад бе на проф. д-р Д. Дукич, председател на Националния комитет на югославските географи. Той направи обзорен преглед на речните, езерните и минералните води в СФРЮ във връзка с тяхната туристическа оценка. Последният доклад на първото заседание от втория ден на симпозиума бе на проф. Т. Христов и ст. н. с. Г. Станков. В него беше изнесен интересен опит за природно-рекреационна класификация на селищните системи в НРБ с приложение на метода на разпознаване на образ (многофакторен анализ с използване на ЕИМ). Твърде оживените дискусии след тази серия доклади обърна внимание на по-обективното приложение на системните, моделните и математическите методи при рекреационната оценка, класификация и райониране на природните ресурси.

На последното, четвърто заседание на симпозиума, председателствано от проф. д-р Д. Дукич, бяха изнесени 5 доклада. Д-р А. Стоимиров от Скопския университет представи комбиниран модел за туристическо използване на природното пространство, в който се съчетават факторният анализ, математическото моделиране и др. конкретни методи. Ст. н. с. к. г. н. Д. Дончев направи в своя доклад стопанско-географска оценка за развитието на отдиха и туризма по българското черноморско крайбрежие, като охарактеризира редица антропогенни обекти. Ст. н. с. к. г. н. Н. Мичев изложи своето виждане относно малките населени места в България като резерв за развитието на отдиха и туризма при особеностите на съвременните урбанизационни процеси. Последният доклад на ст. н. с. к. г. н. П. Станев (в съавторство с доц. к. г. н. М. Бъчваров) аргументирано представи териториалната структура и обоснова някои проблеми на материално-техническата база на отдиха и туризма в НРБ. Ст. н. с. к. г. н. Р. Найденова в своя доклад обвързва туризма като резултат и фактор за развитието и териториалното разположение на производителните сили в България.

Проведената заключителна дискусия обобщи и постави редица научни проблеми за разработване от географите в двете съседни страни. Общо е мнението, че симпозиумът в Белград премина на високо научно равнище, обогати опита и приноса на географските науки за развитието на отдиха и туризма в СФРЮ и НРБ.

Научната екскурзия като втора част от семинара на български и югославски географи се проведе в СР Македония под нещото ръководство на декана на Географския факултет в Скопския университет проф. д-р Митко Панов. Българските географи — участници в семинара, посетиха множество природни и антропогенни, предимно туристически обекти в Западна Македония, проплетувайки в продължение на 4 дни маршрута Скопие — Тетово — Гостивар — Маврово — Дебър — Струга — Охрид — Св. Наум — Ресен — Битоля — Крушево — Прилеп — Титов Велес — Скопие. По време на престоя в Скопие беше проведена среща на българските географи с научно-преподавателския колектив на Географския факултет в Скопския университет. На тази среща беше споделен опитът по организацията на географските изследвания и обучението на географи с висше образование в НРБ България и СР Македония.

Цялостно Вторият семинар на български и югославски географи премина на високо научно равнище. Единодушно бе подкрепено становището тази полезна форма на обмяна на опит и сътрудничество между географите на двете съседни страни да продължи да се задълбочава и разширява.